

Sygn. akt: III U 209/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 maja 2013 r. w O.

sprawy z odwołania K. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę socjalną

na skutek odwołania K. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 29.02.2012r. znak (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje K. T. prawo do renty socjalnej od 01.12.2011r. na stałe,
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

W dniu 20.03.2012r. K. T. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 29.02.2012r., odmawiającej jej prawa do renty socjalnej.

W uzasadnieniu wskazała, że wszyscy psychologowie i psychiatrzy stwierdzają, iż jest osobą upośledzoną w stopniu umiarkowanym od urodzenia. Nadto podniosła, że nie rozwija się intelektualnie, jej mowa jest często niezrozumiała, nie może powtórzyć trudnych wyrazów, nie umie wypełniać dokumentów a w domu wykonuje proste prace przy pomocy drugiej osoby.

W odpowiedzi na odwołanie (...) Oddział w P. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 07.12.2011r. K. T. złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do renty socjalnej. W toku jego rozpoznawania zarówno lekarz orzecznik ZUS, jak i Komisja Lekarska ZUS stwierdzili, iż odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy, dlatego zaskarżona decyzja z 29.02.2012r. jest prawidłowa.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 07.12.2011r. K. T. złożyła do ZUS wniosek o przyznanie jej prawa do renty socjalnej. Zaskarżoną obecnie decyzją z dnia 29.02.2012r. organ rentowy omówił jej prawa do tego świadczenia, ponieważ w dniu 25.01.2012r. lekarz orzecznik ZUS wydał orzeczenie, w którym uznał, że odwołująca nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. Takie samo stanowisko zajęła komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 23.02.2012r.

Odwołanie wniesione przez K. T. od decyzji ZUS z 29.02.2012r. jest zdaniem Sądu zasadne.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268 ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia,
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Natomiast zgodnie z art. 5 w/w ustawy ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik ZUS, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Definicję osoby niezdolnej do pracy podaje art. 12 ust. 1-3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stwierdza, iż jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

W świetle powyższych przepisów skuteczność odwołania K. T. zależna była od ustalenia, czy jest ona osobą całkowicie niezdolną do pracy oraz czy naruszenie sprawności jej organizmu powstało w okresach wskazanych w w/w przepisach.

W celu ustalenia stanu zdrowia K. T. Sąd w niniejszym postępowaniu dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu psychologii L. K. (1), okulistyki E. N. i foniatrii A. S..

Odwołująca była faktycznie badana tylko przez biegłe z zakresu psychologii i foniatrii.

W opinii nadesłanej w dniu 28.06.2012r. biegłe, po zbadaniu odwołującej i zapoznaniu się z dokumentacją medyczną, rozpoznały u K. T. wadę wymowy, wadę zgryzu, jąkanie w wywiadzie, wadę wzroku - astygmatyzm nadwzroczny i wskazały na konieczność obserwacji w kierunku upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim.

W opinii biegła z zakresu otolaryngologii-foniatrii stwierdziła u K. T. miernie nasiloną, rehabilitowaną wadę wymowy, umożliwiającą komunikację słowną z otoczeniem oraz istniejącą wadę wzroku korygowaną i wskazała, iż schorzenia te ograniczają częściowo zdolność do pracy zarobkowej odwołującej.

Biegłe dodały, że choć skłaniają się na podstawie aktualnych badań i dostępnego materiału diagnostycznego do wydania opinii o częściowej niezdolności do pracy odwołującej się - to mając na uwadze rozbieżne wyniki badań i oceny psychologiczne co do stopnia nasilenia niepełnosprawności umysłowej i mając na uwadze zwiększenie trafności rozpoznania stopnia umysłowego odwołującej - proponują przeprowadzenie dodatkowych badań IQ najnowszą pełną skalą (...)/PL, najlepiej wykonanych przez psychologa klinicznego w Poradni Zdrowia Psychicznego, bowiem wykonanie proponowanych badań nie jest możliwe do przeprowadzenia w warunkach posiedzenia komisji biegłych sądowych. Zdaniem biegłych wskazane jest również dostarczenie przez odwołującą innych, wcześniejszych wyników badań z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej z odpisem wyników ilościowych i ich profilu, które były zalecane jako kontrolne po 1998r. i dopiero po zgromadzeniu tych badań będzie możliwe wydanie opinii.

Do powyższej opinii żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń.

Po otrzymaniu w/w opinii odwołująca, reprezentowana przez matkę, złożyła do akt opinie z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w O. oraz historię choroby z Poradni Zdrowia Psychicznego w O.. Nadto Sąd z urzędu uzyskał dodatkową dokumentację z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w O. i przychodni (...) w O..

Na rozprawie w dniu 10.10.2012r. pełnomocnik odwołującej oświadczyła, że wprawdzie córka ukończyła szkołę średnią w zawodzie kucharza, lecz nie może pracować jako kucharz, ponieważ nie potrafi nawet policzyć składników, trzeba ją cały czas nadzorować, nie jest samodzielna, gdy chodziła do szkoły zawodowej, to nie gotowała, robiła inne prace, np. sprzątała i obierała ziemniaki, nie radzi sobie z gotowaniem.

Po zebraniu dodatkowej dokumentacji medycznej, dotyczącej K. T. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu psychologii klinicznej, okulistyki i foniatrii i zlecił jego przeprowadzenie Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

W wykonaniu odezwy K. T. została faktycznie przebadana tylko przez biegłą z zakresu psychologii klinicznej, H. D. (1).

Biegła H. D. (1) w opinii z dnia 04.03.2013r. wskazała, że K. T. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. Niezdolność ta powstała przed ukończeniem 18 roku życia, ma charakter trwały i wrodzony.

W uzasadnieniu biegła podniosła, że odwołująca dysponuje możliwościami intelektualnymi na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym, nie jest w stanie samodzielnie funkcjonować, mimo pełnoletniości i uzyskanego wykształcenia pozostaje pod stałą opieką rodziny, która podejmuje za nią decyzje i pomaga w codziennych czynnościach.

Do powyższej opinii zastrzeżenia wniósł organ rentowy w uzasadnieniu podnosząc, że opinia ta pozostaje w sprzeczności z opinią konsultanta ZUS psychologa z dnia 18.01.2012r. Od czasu badania przez psychologa ZUS nie wystąpiły nowe okoliczności w sprawie, ubezpieczona samodzielnie uczęszczała do kilku szkół, mimo trudności w nauce uzyskała średnie wykształcenie.

W konkluzji ZUS wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego.

Sąd na podstawie art. 217 § 3 kpc oddalił powyższy wniosek. Uznał bowiem, że zebrany dotychczas materiał dowodowy w sposób dostateczny wyjaśnia okoliczności sprawy i kwestę niezdolności do pracy K. T..

W niniejszej sprawie Sąd dwukrotnie dopuszczał dowód z opinii biegłych lekarzy o specjalnościach odpowiednich do schorzeń odwołującej, tj. biegłych z zakresu psychologii, foniatrii i okulistyki. Odwołująca (wobec nieobecności biegłego) faktycznie nie była badana przez okulistę, jednak Sąd nie wyznaczał kolejnego badania przez biegłego tej specjalności uznając, iż z opinii psychologa wynika stwierdzenie całkowitej niezdolności do pracy z przyczyn psychicznych.

K. T. była natomiast badana przez lekarza foniatrę, wchodzącego w skład pierwszego zespołu biegłych, który stwierdził u niej wadę wymowy, wadę zgryzu, jąkanie w wywiadzie i wskazał, że schorzenia te powodują częściową niezdolność do pracy odwołującej.

Z materiału dowodowego w postaci dokumentacji medycznej i twierdzeń samej K. T. wynika jednak, że przesądzające znaczenie dla oceny jej zdolności do pracy ma schorzenie psychiczne, tj. upośledzenie umysłowe.

W celu oceny wpływu tego schorzenia na zdolność do pracy odwołującej Sąd dwukrotnie dopuszczał dowód z opinii biegłego psychologa. Zarówno biegła L. K. (1), jak i biegła H. D. (1) stwierdziły, że odwołująca cierpi na to schorzenie już od dzieciństwa.

Sąd podziela powyższy zgodny wniosek biegłych, bowiem z dokumentacji medycznej wynika, że już w 1997r., tj. w wieku 11 lat, zdiagnozowano u K. T. upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym i skierowano ją do nauczania specjalnego.

W tej sytuacji należy uznać, iż naruszenie sprawności organizmu odwołującej powstało przed ukończeniem 18 roku życia i w trakcie nauki w szkole, został więc spełniony warunek określony w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o rencie socjalnej.

W ocenie Sądu K. T. wykazała również, że w/w schorzenie powoduje u niej całkowitą niezdolność do pracy.

Zauważyć należy, iż biegła psycholog sporządzająca pierwszą opinię, L. K. (1), nie wypowiedziała się ostatecznie co do stopnia niezdolności do pracy odwołującej. Z jej opinii jednoznacznie wynika, iż biegła nie chciała wypowiadać się kategorycznie w tym przedmiocie podnosząc, że dysponuje zbyt małą ilością materiału dowodowego w postaci dokumentacji medycznej. Zdaniem biegłej przed sporządzeniem ostatecznej opinii konieczne było m.in. dostarczenie przez odwołującą wyników badań z Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej z odpisem wyników ilościowych i ich profilu, które były zalecane jako kontrolne po 1998r. i dopiero po zgromadzeniu tych badań będzie możliwe wydanie opinii.

Sporządzająca drugą opinię, biegła H. D. (1) stwierdziła, iż K. T. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, niezdolność ta powstała przed ukończeniem 18 roku życia i ma charakter trwały.

Sąd podziela w całości w/w wnioski biegłej H. D. (1). Wnioski te są rzeczowe, spójne i logiczne. Biegła uwzględniła dane wynikające z dokumentacji medycznej i stopień nasilenia stwierdzonego u odwołującej schorzenia psychicznego, wskazała jego wpływ na zdolność do wykonywania pracy oraz podała, z jakich względów uznaje całkowitą niezdolność do pracy odwołującej.

Podkreślić trzeba, iż po pierwszej opinii biegłej Psycholog L. K. (1) pełnomocnik odwołującej złożyła do akt żądane opinie z Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej w O., historię choroby z Poradni Zdrowia Psychicznego w O.. Nadto Sąd z urzędu uzyskał dodatkową dokumentację z Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej w O.i Przychodni (...)w O..

Dopiero wówczas została sporządzona opinia przez biegłą psycholog kliniczną H. D. (2).

Biegła H. D. (1)w opinii wskazała, że rozwój psychoruchowy K. T.przebiegał z opóźnieniem, wychowywała się pod opieką matki, która z uwagi na problemy córki nie podejmowała pracy zawodowej. Odwołująca od dzieciństwa była kierowana do różnych specjalistów m.in. z powodu trudności rozwojowych, nie zaadaptowała się do warunków przedszkolnych w 4 roku życia, ale podjęła zgodnie z wiekiem naukę w szkole podstawowej. W 6 roku życia była diagnozowana psychologicznie i stwierdzono opóźnienie w rozwoju psychoruchowym oraz bełkotliwą mowę, z powodu istotnych problemów z opanowaniem umiejętności szkolnych w zakresie pisania, czytania i liczenia powtarzała pierwszą klasę i była ponownie diagnozowana w Poradni Pedagogiczno -Psychologicznej. Wyniki badania testami psychologicznymi potwierdzały opóźnienie w rozwoju w stosunku do roku życia, zalecano znaczną indywidualizację wymagań szkolnych. Kolejne badanie psychologiczne w III klasie szkoły podstawowej przeprowadzone standardowym testem badania poziomu intelektualnego dzieci (...) (skala W.dla dzieci) pozwoliło na określenie możliwości intelektualnych badanej na poziomie umiarkowanego upośledzenia umysłowego. Ponieważ odwołująca nie była w stanie opanować programu nauczania szkoły masowej, zalecono dalszą naukę w szkolnictwie specjalnym, na co nie wyraziła zgody jej rodzina. Biegła wskazała, iż z opinii psychologicznej, wydanej przez Poradnię Psychologiczno -Pedagogiczną w O.w 2001r. wynika, iż dzięki dużemu zaangażowaniu rodziny i szkoły, K. T.osiągnęła widoczne postępy w nauce, opanowała na relatywnie wysokim poziomie w stosunku do diagnozowanego upośledzenia sprawność w czytaniu, liczeniu i pisaniu. Biegła zaznaczyła jednak, iż odwołująca w 2001r. była ponownie nadana skalą (...)i uzyskała wyniki również wskazujące na upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym. Wprawdzie podjęła naukę w szkole średniej, lecz pierwsza próba uczenia się w technikum rolniczym zaocznym skończyła się niepowodzeniem, a kolejną szkołę - Uzupełniające Technikum Dla Dorosłych, odwołująca ukończyła bez matury

uzyskując oceny dopuszczające i dostateczne, według opinii nauczycieli była niezdolna do rozumienia materiału szkolnego.

Biegła zaznaczyła również, iż K. T. w związku z wystąpieniem o rentę socjalną była badana psychologicznie w 2011 i 2012r. W badaniu w 2011r. w standardowej skali badania poziomu intelektualnego ((...) / P skala słowna) uzyskała wynik wskazujący na upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym, diagnozowano u niej również deficyty w zakresie dojrzałości społecznej i ograniczenia w samodzielnym funkcjonowaniu. W badaniu psychologicznym w 2012r. dla potrzeb ZUS K. T. w teście badającym ogólny potencjał intelektualny uzyskała wynik wskazujący na upośledzenie umysłowe na poziomie lekkim – dolna granica. Badanie psychologiczne przeprowadzono jednak wówczas testem inteligencji ogólnej Test Matryc R., pozwalającym na stwierdzenie upośledzenia, a nie na określenie jego głębokości.

Biegła dodała, iż w rozpoznaniach badających i leczących K. T. psychiatrów z PZP w O. funkcjonuje ona na poziomie umiarkowanego upośledzenia umysłowego, wykazuje też zaburzenia zachowania.

Biegła dodała, że podczas przeprowadzonego przez nią badania sądowno-psychologicznego u K. T. stwierdziła trudności z płynnym posługiwaniem się mową, zacinanie się, zubożenie mowy. Odwołująca potrafiła prawidłowo nazwać przedmioty codziennego użytku, rozpoznać zapamiętane proste przedmioty na poziomie poniżej przeciętnego, nie potrafiła tego jednak dokonać na bardziej złożonym materiale, posługiwała się myśleniem konkretnym, z dużym ograniczeniem posługiwała się pojęciem liczby, potrafiła przeczytać prosty tekst i z błędami gramatycznymi i ortograficznymi napisać dowolne zdanie.

Zdaniem całość dostępnego materiału: dane z akt, wyniki dotychczas przeprowadzonych badań psychologicznych oraz obecnie przeprowadzone badanie sądowno-psychologiczne, pozwalają na rozpoznanie u K. T. upośledzenia umiarkowanego w stopniu umiarkowanym (górną granicą), deficytu w dojrzałości społecznej i emocjonalnej. Odwołująca od wczesnego dzieciństwa rozwijała się z opóźnieniem psychoruchowym, nie uzyskiwała umiejętności właściwych dla jej wieku życia, a po rozpoczęciu nauki w szkole podstawowej ujawniły się znaczne trudności z opanowaniem wiedzy szkolnej i zdobyciem umiejętności szkolnych. Od okresu szkolnego była diagnozowana jako upośledzona umysłowo w stopniu umiarkowanym i kierowana do szkolnictwa specjalnego. Temu rozpoznaniu sprzeciwiała się jej rodzina, nie akceptująca takiej diagnozy i wskazań co do dalszej nauki szkolnej. Rodzina dążyła do stymulowania jej rozwoju poprzez umożliwienie uczestnictwa w zajęciach wyrównawczych, pomocy w pokonywaniu kolejnych etapów nauki w ramach szkół masowych. Mimo tak intensywnych oddziaływań poziom inteligencji K. T. utrzymywał się na niezmiennym poziomie i w kolejnych badaniach psychologicznych i w rozpoznaniu psychiatrycznym diagnozowano nadal u niej upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym.

Stwierdzone natomiast relatywnie w dobrym stopniu opanowanie pisania, czytania, liczenia i komunikowania się z otoczeniem przy niepogłębionym badaniu psychologicznym mogło pozwalać na postawienie prawdopodobnej diagnozy lekkiego upośledzenia umysłowego.

Zdaniem biegłej wieloletnie usprawnianie możliwości intelektualnych nie spowodowało, aby K. T. poprawiła swoje ogólne możliwości funkcjonowania intelektualnego, ale jedynie opanowała niektóre czynności szkolne, osiągnęła zakres słów umożliwiających nawiązanie kontaktu z innymi. Jej myślenie pozostaje na niskim poziomie myślenia konkretnego, nie potrafi posługiwać się pojęciami abstrakcyjnymi, słabo posługuje się pojęciem liczby, posługuje się myśleniem przyczynowo-logiczne tylko w zakresie prostych zjawisk społecznych, a ogólne funkcjonowanie wykazuje cechy niskiej dojrzałości społecznej i emocjonalnej, konieczność korzystania z pomocy innych w codziennej egzystencji.

Sąd w całości podziela w/w wnioski biegłej H. D. (1). Biegła sporządzając opinię, w przeciwieństwie do biegłej L. K., dysponowała całością dokumentacji medycznej, dotyczącej diagnozowania K. T., począwszy od jej dzieciństwa, do chwili obecnej. Biegła w opinii powołuje się wprost na dane wynikające z tej dokumentacji, w tym wyniki badań psychologicznych. Wszystkie te badania, poza wykonanym w 2012r. w postępowaniu o rentę socjalną przed ZUS, wskazują na upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym. Nadto z wyjaśnień matki odwołującej i jednocześnie jej pełnomocnika w sprawie wynika, że K. T. ukończyła wprawdzie szkołę średnią w zawodzie kucharza, lecz nie potrafi

nawet policzyć składników potrzebnych do gotowania, gdy chodziła do szkoły zawodowej, to nie gotowała, lecz robiła inne prace, np. sprzątała i obierała ziemniaki, nie więc pracować jako kucharz. Z wyjaśnień matki odwołującej wynika też, że uczęszczanie odwołującej do szkół w normalnym trybie było spowodowane chęcią zapewnienia jej możliwości funkcjonowania w środowisku i stymulowania rozwoju, próby te zakończyły się jednak niepowodzeniem.

W ocenie Sądu biegła słusznie też przyjęła, iż całkowita niezdolność do pracy K. T. jest trwała. Z dokumentacji medycznej wynika bowiem jednoznacznie, że od czasu podjęcia nauki szkolnej odwołująca uczestniczyła w zajęciach stymulujących rozwój intelektualny, wyrównujących braki szkolne oraz w zajęciach z logopedą. Mimo tego nadal z trudem opanowywała wiedzę szkolną, miała też trudności z adaptacją do grupy rówieśniczej, co było powodem podjęcia leczenia u lekarza psychiatry, gdzie otrzymała leki uspokajające. Z opinii biegłej H. D. (1) wynika, iż odwołująca nie jest w stanie funkcjonować samodzielnie, zarówno z powodu upośledzenia myślenia logiczno-przyczynowego, jak też z uwagi na niską dojrzałość społeczną i emocjonalną. Zdaniem Sądu skoro dotychczasowe zabiegi mające usprawnić intelektualnie odwołującą nie odniosły pozytywnego skutku, to rokowania co do odzyskania przez nią chociażby częściowo zdolności do pracy są niepomyślnie i już w chwili obecnej, tak jak przyjęła biegła, można uznać, że jej niezdolność do pracy jest trwała. Odwołująca w dacie składania wniosku o rentę miała 26 lat, jeżeli więc dotychczas nie była w stanie przyswoić sobie w sposób prawidłowy i pełny nawet wiedzy na poziomie szkoły podstawowej, to trudno uznać, że będzie to w stanie zrobić obecnie.

Sąd w konsekwencji podziela wniosek biegłej H. D. (1), że występujące u K. T. schorzenie psychologiczne uniemożliwia jej funkcjonowanie na rynku zawodowym i powoduje jej całkowitą niezdolność do pracy.

Mając to na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z 29.02.2012r. i przyznał K. T. prawo do renty socjalnej na okres wskazywany przez biegłą H. D. (1), tj. od 1.12.2011r. (miesiąca złożenia wniosku) na stałe.

W pkt 2 wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Przepis art. 118 ust. 1a stanowi zaś, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie stopnia i daty powstania niezdolności do pracy K. T. oraz okresu trwania tej niezdolności. Dopiero w toku postępowania przed Sądem zostały uzyskane nowe dowody w postaci dokumentacji medycznej i wyników badań psychologicznych, które pozwoliły na ustalenie jej całkowitej niezdolności do pracy, daty powstania tej niezdolności i jej czasookresu.

W tej sytuacji ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w toku postępowania przed tym organem.